

Ryhti-info

27.9.2023

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Ohjelma

klo 13.00 Ryhti-hankkeen ajankohtaiskatsaus

ohjelmapäällikkö Juhana Rautiainen, ympäristöministeriö

klo 13.20 Asetukset tietomallimuotoisille kaavoille ja tonttijaoille

erityisasiantuntija Ruusa Degerman, ympäristöministeriö

klo 13.45 Asetus kaavatunnuksista

erityisasiantuntija Jaakko Rastas, ympäristöministeriö

klo 13.55 Välituloksia kulttuuriympäristötietojen esiselvitystyöstä

toimitusjohtaja Ilpo Tammi, Ubigu

klo 14.20 Järjestelmät keskustelemaan yhteistyöllä: kumppanitestausta alkaa

erityisasiantuntija Jemina Suikki, ympäristöministeriö ja projektipäällikkö Henrik Saari, Syke

Ryhti-hankkeen ajankohtais- katsaus

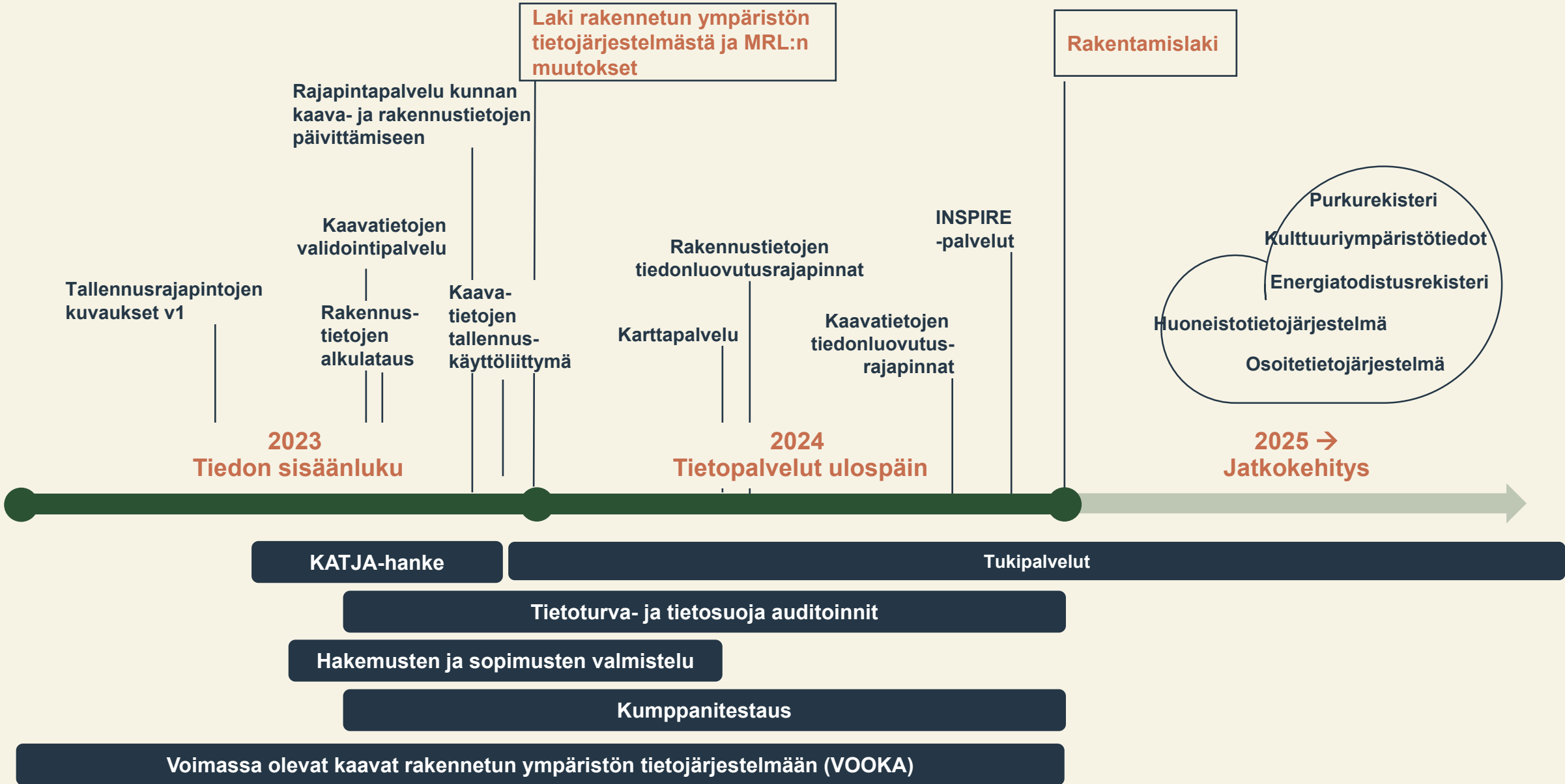
Ohjelmapäällikkö Juhana Rautiainen
ympäristöministeriö

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Ryhti ajankohtaista

- Alueidenkäytön ja rakentamisen digitalisaation lainsäädäntömuutosten toimeenpano on alkanut asetusten valmistelulla.
- Yhteentoimivuustyöt ovat jatkuneet. Teknisten verkostojen määrittelytyö alkamassa.
- Järjestelmän kehityksessä edetty. Mm. kaavatietojen validointipalvelun betaversio julkaisu lähestyy.
- Kuntien ja maakuntien liittojen avustushakuaika vuodelle 2023 on päättynyt. Hakemuksia saapui 17 kappaletta. Hakemusten kokonaisarvo ylittää myönnettävissä olevan rahoituksen. Hakemuksia arvioidaan syyskuussa.
- EU:n avoimen datan direktiivin arvokkaiden tietoaaineistojen kansallinen toimeenpano etenee. Ryhtiin liittyy kaavatiedot ja rakennustiedot.

Tietojärjestelmän aikataulu

Tietojärjestelmäkehityksen tilanne 1/3

- Tallennusrajapintakuvaukset julkaistiin kesäkuussa kommentoitavaksi.
 - Kuntien tietojärjestelmätoimittajilta tullut hyvin kommentteja.
- Kaavatiedon validoinnin ja tallennuksen määrittely ja toteutus ollut odotettua työläämpää → Tonttijaon ja maankäyttörajoitusten validointi ja tallennus siirretään keväälle.
 - Vähemmän tärkeitä asioita vuoden 2024 kehityksestä joudutaan siirtämään jatkokehitykseen.

Tietojärjestelmäkehityksen tilanne 2/3

Alueidenkäytön tietovaranto:

- Kaavojen validointipalvelu pyritään julkaisemaan beta-versiona lokakuun alussa.
 - Kyseessä on beta-versio eli palvelutaso (SLA) ei ole klo 8–16.
- Viimeistellään kaavatiedon tallentamista koskevia määrittelyitä.
- Tehdään kaavojen tallennusrajapintoja.
- Testataan kaavatietojen tallennusrajapintoja.
- Määritellään kaavojen sisääntuontikäyttöliittymää.

Tietojärjestelmäkehityksen tilanne 3/3

Rakennustietovaranto:

- Toteutettu rakentamisen lupapäätösten ja valmiin rakennuksen/rakennelman tietojen toimittamisen validoinnit.
- Toteutettu rakentamisen lupapäätösten ja valmiin rakennuskohteen tallentaminen.
- Toteutettu pysyvien rakennustunnusten (PRT/PHT) haku väestötietojärjestelmästä (VTJ).
- Toteutetaan tallennusrajapintoja.
- Toteutetaan tietojen välitystä VTJ:ään.
- Toteutetaan VTJ-tietojen latausta järjestelmään.

Hei! Mitä haluaisit tehdä?

Hae kaavalle
pysyvä kaavatunnus

Aloita

Katso luotuja
kaavatunnuksia

Katso kaavatunnuksia

Tallenna kaava-asia
ja sen vaiheita

Aloita

Validoi kaava-asia
ja sen vaiheita

Aloita

Validoi
kaavasunnitelma

Aloita

Etusivu → Validoi kaavasuunnitelma

Validoi kaavasuunnitelma

Aineiston lisääminen

Lisää aineisto

Lisää validoitava kaavasuunnitelma (JSON-tiedosto)
raahaamalla tai selaa ja valitse tiedosto
manuaalisesti [tästä](#).

[Etusivu](#) → [Validoi kaavasuunnitelma](#)

Validoi kaavasuunnitelma

Aineiston lisääminen

Validointi käynnissä...

Varmistetaan kaavatunnuksen olemassaolo ja
että se on vapaana.

[Etusivu](#) → [Validoi kaavasuunnitelma](#)

Validoi kaavasuunnitelma

Aineiston lisääminen

Aineisto on validoitu

Validoitu kaavasuunnitelma ei sisältänyt virheitä.

[Siirry aloitusnäkömään](#)

Asetukset tietomallimuotoisille kaavoille ja tonttijaoille

Erityisasiantuntija Ruusa Degerman
ympäristöministeriö

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Alueiden käytön digiasetusten sisältö

- Tavoitteena turvata jatkuvuus siten, että kaavat näyttäisivät jatkossakin suurin piirtein samanlaisilta kuin tänä päivänä, mutta rakenteellisen kaavatiedon avulla niiden sisältöä olisi nykyistä helpompi hyödyntää.
- [Katja-hankkeessa](#) valmisteltavalla ympäristöministeriön asetuksella/asetuksilla **on tarkoitus säätää**:
 - tekniset vähimmäisvaatimukset valtakunnallisesti yhteentoimivien kaavamääräysten laatimiselle (koodistot, joita tulee käyttää tietomallimuotoisia kaavamääräyksiä laadittaessa)
 - sekä kaavamääräysten ja kaavakohteiden vakiomuotoisesta esitystavasta (kaavoissa käytettävistä merkinnöistä annetun ympäristöministeriön asetuksen korvaamisella uudella asetuksella, jossa huomioidaan kaavamääräysten koneluettava sisältö).
- Katja-hankkeessa valmisteltavalla ympäristöministeriön asetuksella/asetuksilla **ei ole tarkoitus säätää**:
 - RYTJ-lain 5 §:n mukaisista Ryhti-järjestelmään toimitettavista alueidenkäytön tietojen rakenteesta eikä 6 §:n mukaisista pysyvistä tunnuksista.

Maankäyttö- ja rakennuslaki

Muutokset tulevat voimaan 1.1.2024

Valtakunnallisesti
yhteentoimiva
tietomallimuoto

Kaavamääräysten
ja kaavakohteiden
vakiomuotoinen
esitystapa

”Katja-asetus”
MRL 29 §, 40 §, 55 § ja 78 b §

Liite 1:
Kaavamääräyslaji-
koodiarvot

Liite 3:
Kaavamääräys-
kokoelma

Liite 2:
Kaavamääräyksen
lisätiedon laji-
koodiarvot

Siirtymäsäännöksen mukaan kaavan ja tonttijaon osalta voidaan soveltaa voimassa olleita säännöksiä vuoden 2028 loppuun.

Ympäristöministeriön asetus
maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa
käytettävistä merkinnöistä

Kaavamerkinnot liite

RYTJ-laki

*RYTJ-laki tulee
voimaan 1.1.2024*

Pysyvien yksilöivien
tunnuksien tekninen
sisältö

RYTJ-lain 6 §:n nojalla
annettava asetus

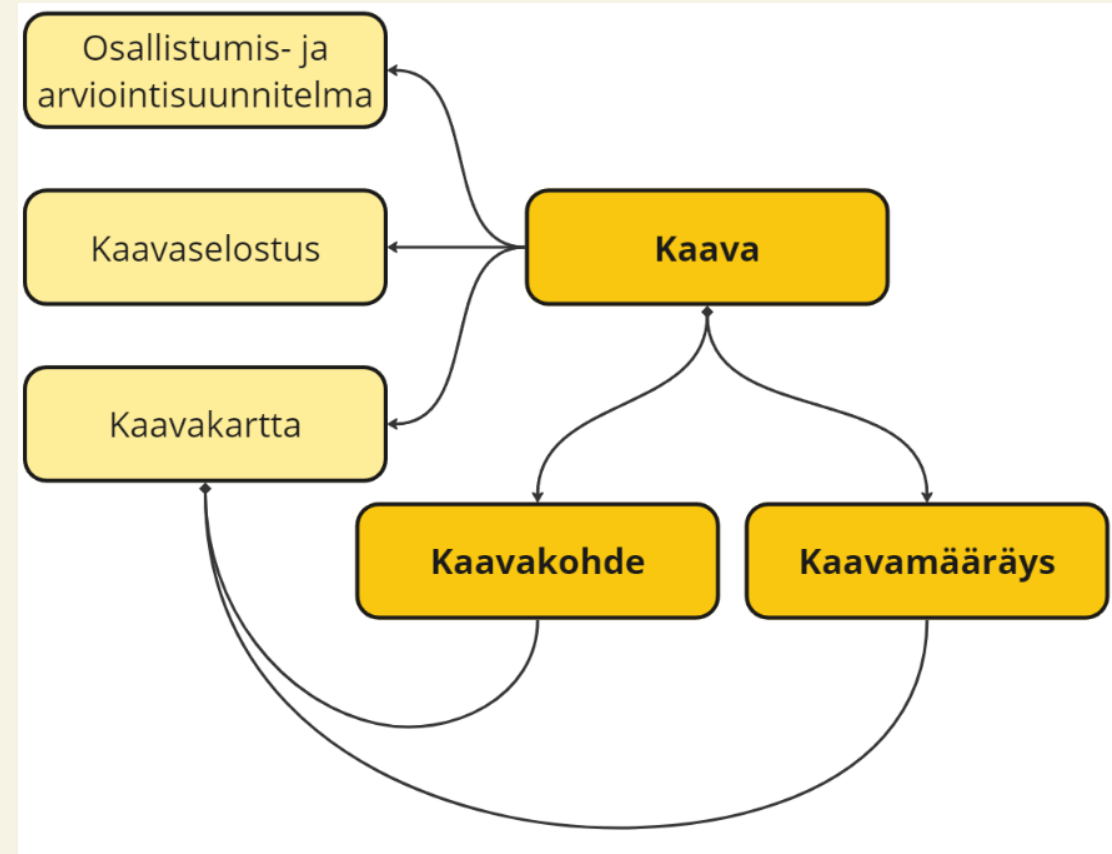
*RYTJ-lain 5 §:ää
sovelletaan 1.1.2029
alkaen*

Ryhtiin toimitettavien
alueidenkäytön
tietojen rakenne

RYTJ-lain 5 §:n nojalla
annettava asetus

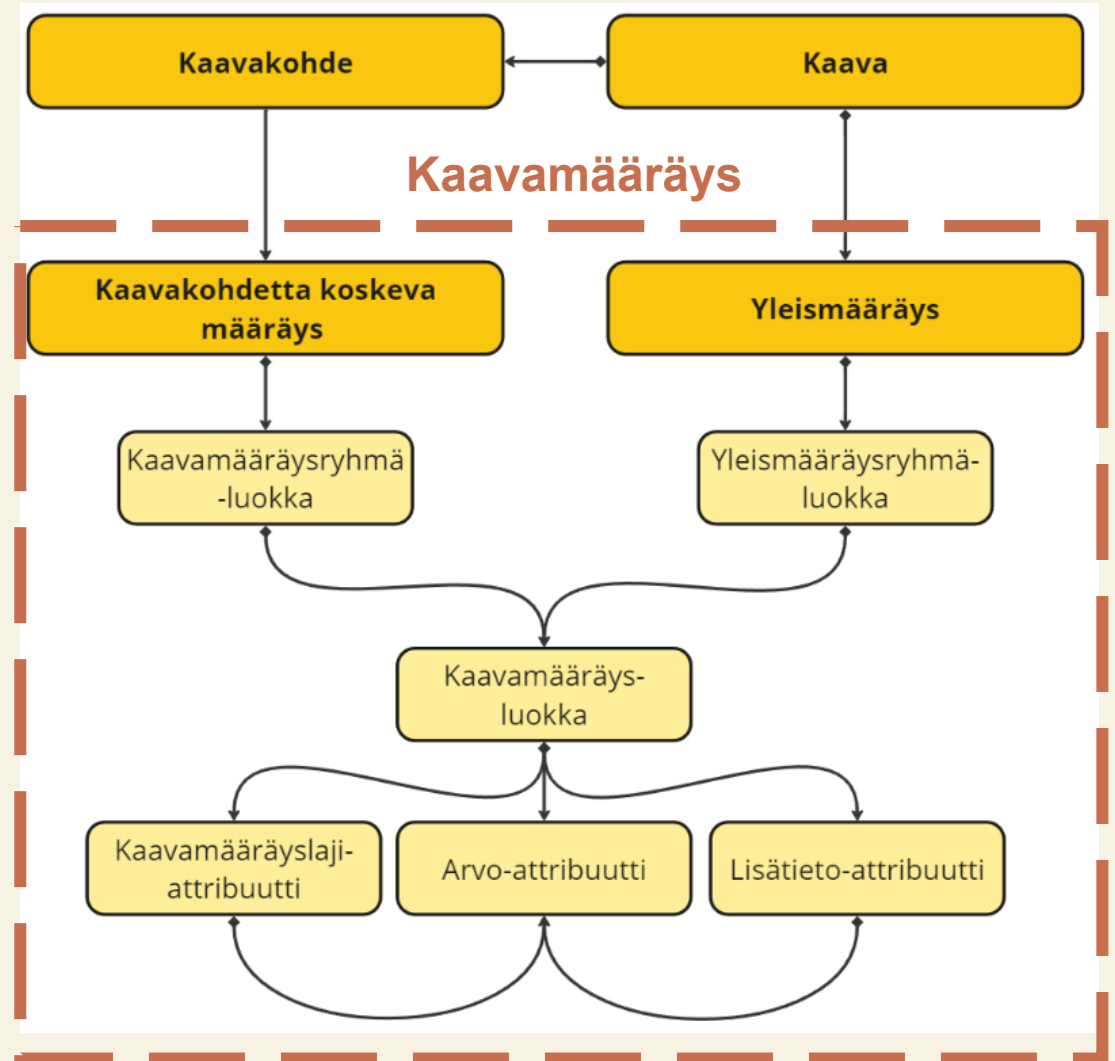
Maankäyttö- ja rakennuslain kaavaan liittyvät käsitteet kaaviona

- **Kaava** on kunnan tai maakunnan liiton hyväksymä, kaavoitusmenettelyyn perustuva alueidenkäytön suunnitelma, jolla ohjataan tietyn maantieteellisen alueen käyttöä ja rakentamista.
- Lain tasolla kaavatietomallista on esitetty ikään kuin yksinkertaistettu käsitelmä, jonka mukaan kaava koostuu **kaavakohteista** ja **kaavamääräyksistä**.
- Kaavakohteet ja -määräykset esitetään kartalla eli kaavaan liittyy *kaavakartta*.
- Kaavaan liittyy myös *kaavaselostus*, jossa esitetään kaavan tavoitteiden, eri vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot.
- Lisäksi kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen *suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä* sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Kaava, kaavakohde ja kaavamääräykset kaavatietomallissa

- Kansallisessa kaavatietomallissa juridinen kaavamääräyksen käsite on käytännön syistä purettu useampaan tietokomponenttiin eli tiedon rakennetta kuvaavaan tietomallin osaan.
- Kansallisen kaavatietomallin *kaavamääräys*-luokka ja lain tarkoittama käsite ”kaavamääräys” eivät siis ole sama asia.
- *Kaavamääräys*-luokka sisältää vain osan varsinaisen kaavamääräyksen tiedoista.
- Kansallisen kaavatietomallin mukaan rakenteisessa muodossa laadittuun kaavaan eli oikeusvaikutteiseen alueidenkäytön suunnitelmaan sisältyvä kaavamääräys rakentuu useammasta *tietoluokasta*, niihin sisältyvistä *attribuuteista* ja niiden välisistä suhteista eli *assosiaatioista*.

Katja-asetuksen sisältö

- *Kaavatietomalli* terminä on yleiskäsite, jota ei tulla määrittelemään asetuksen tasolla.
- Laissa vaatimus laatia kaavat ”*valtakunnallisesti yhteentoimivassa tietomallimuodossa*”
→Tarkoittaa, että kaavoituksen lopputuotteena syntyvän kaavatiedon tai ”kaavadataan” tulee olla valtakunnallisesti yhteentoimivaa.
- ”Katja”-asetuksessa määritellään **yhteentoimivan kaavatiedon vähimmäisvaatimukset ja kaavakohteiden ja kaavamääräysten vakio muotoinen esitystapa**.
 - Asetuksessa määritellään (samaa tapaan kuin nykyisessä merkintäasetuksessa) miten kaavakohteet tulee visualisoida kartalla (ent. merkintä) silloin, kun niihin on liitetty asetuksessa esitetyt kaavamääräykset ja miten nämä kaavamääräykset tulee otsikoida (ent. merkinnän selite)
 - Ei siis tulla määrittelemään yksityiskohtaisia kaavan karttatuotteen tekemiseen liittyviä sääntöjä.
- Ryhtiin toimitettavien tietojen rakenteen tulisi olla valtakunnallisen loogisen tason kaavatietomallin mukaisia.
 - Ryhtiin toimitettavien kaavatietojen rakenne määritellään myöhemmin RYTJ-lain 5 §:n nojalla annettavassa asetuksessa.

Katja-asetuksen sisältö

1 § Kaavamääräysten koneluettava sisältö

→ Säädetäisiin, että maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) nojalla laadittavissa kaavoissa olisi käytettävä asetuksen liitteen 1 (kaavamääräyslaji-koodisto) ja 2 (lisätiedonlaji-koodiston) mukaisia kaavamääräyskoodeja.

2 § Kaavamääräysten ja kaavakohteiden vakiomuotoinen esitystapa

→ Säädetäisiin, että kaavoissa olisi noudatettava asetuksen liitteen 3 (kaavamääräyskokoelma) mukaista kaavamääräyksen ja kaavakohteen esitystapaa ja kaavamääräyksen otsikointia. Lisäksi säädetäisiin, että liitteen 3 mukaisiin kaavamääräysryhmiin saisi lisätä liitteessä mainittujen koodien lisäksi sanallisia määräyksiä ja tällöin vakiomuotoiseen esitystapaan liittyvään kirjaintunnukseen voitaisiin lisätä numeroindeksi.

3 § Voimaantulo

→ Säädetäisiin, että asetus tulee voimaan 1.1.2024 ja asetus kumoaisi maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa käytettävistä merkinnöistä annettu ympäristöministeriön asetuksen. Asetus sisältäisi kuitenkin siirtymäsäännöksen, jonka mukaan voimassa olevaa merkintäasetusta voidaan soveltaa MRL:n mukaisen siirtymäajan eli vuoden 2028 loppuun asti.

Asetuksessa käytetyt käsitteet

Kaavamääräysten koneluettava sisältö = koodistoon perustuva kaavamääräyksen rakenteellinen osa, joka luokittelee kaavamääräyksen valtakunnallisesti.

Kaavamääräyskoodi = kaavamääräyslaji tai lisätiedonlaji -koodistoon kuuluva koodiarvo

Kaavamääräyslaji-koodi = koodiarvo, joka luokittelee kaavamääräykset sen antamisen perusteella → asetuksen liite 1

Kaavamääräyksen lisätiedon laji-koodi = koodiarvo, joka täydentää kaavamääräyksen antamisen perustetta → asetuksen liite 2

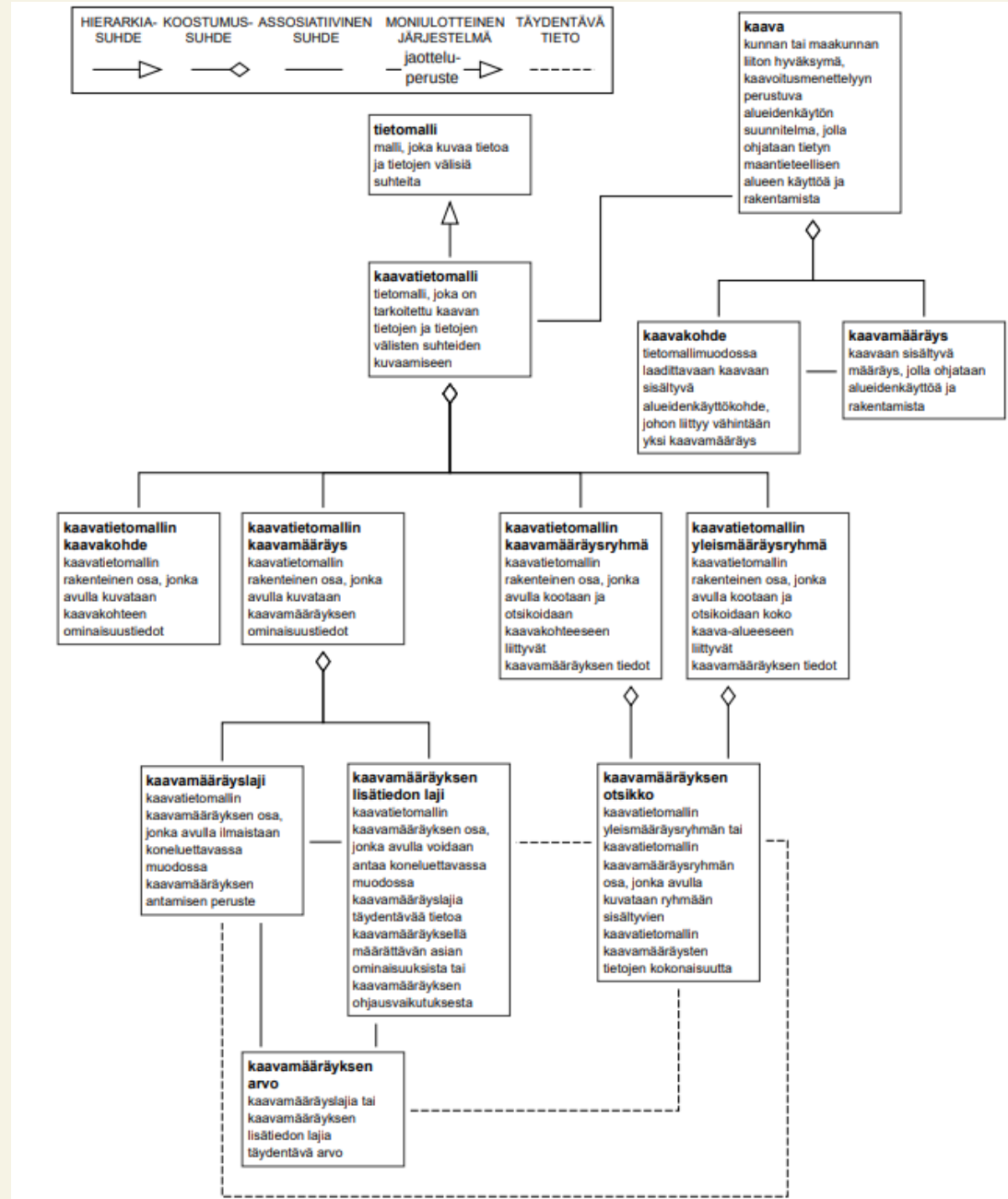
Kaavamääräysten ja kaavakohteiden vakiomuotoinen esitystapa = se miten kaavakohte tulee visualisoida kaavakartalla ja kaavamääräysryhmät tulee otsikoida, kun käytetään valtakunnallisesti määriteltyjä kaavamääräyskoodien yhdistelmiä → asetuksen liite 3

Kaavamääräyksen otsikko = valtakunnallisessa loogisessa kaavatietomallissa kaavamääräysryhmän otsikko -niminen attribuutti, jonka avulla kuvataan ytimekkäästi ja ymmärrettävästi kaavamääräyksen sisällön (vastaa käytännössä entistä merkinnän selitettä).

Sanallinen määräys = kaavamääräyslaji-koodiston koodiarvolle ”sanallinen määräys” annettu tekstimuotoinen arvo.

Kirjaintunnus = valtakunnallisessa loogisessa kaavatietomallissa kaavamääräysryhmän kirjaintunnus -niminen attribuutti, joka esitetään kaavakartalla.

Numeroindexi = Kirjaintunnusta täydentävä tunniste, jonka avulla esimerkiksi erilaisia sanallisia määräyksiä sisältävät kaavamääräykset, joilla on sama kaavamääräyslaji, esimerkiksi ”asumisen alue”, pystytään erottamaan toisistaan myös kaavakartalla esitettynä.

Käsittekaavio 1. Kaavatietomalli.

Kaavamääräys-koodistot

- Käytännössä kaavatietomalliin sisältyy kaksi keskeistä koodistoa, joita käytetään kaavamääräyksen sisällön ilmaisemiseen: Kaavamääräyslaji ja sitä täydentävä lisätiedonlaji-koodisto.
- Koodisto sisältää itsessään muutakin informaatiota kuin pelkän koodiarvon, sillä koodiston kokonaisuus muodostuu:
 - Koodiarvosta
 - Koodiarvon eri kielisistä nimistä (suomi, ruotsi, englanti)
 - Koodin kuvauksesta, joka selittää mihin koodia on ajateltu käytettävän
 - Koodiston hierarkisesta rakenteesta, joka kertoo, mikä on koodien välinen suhde (esim. asuinpientaloalueet ovat yhdenlaisia asuntoalueita)
 - Koodiston laajennuksista eli määrittelyhierarkioista, joiden avulla voidaan kertoa että tietyistä koodeista muodostuu ryhmä, johon liittyy sääntö, esimerkiksi mille koodeille voidaan antaa jokin tietty lisätieto tai minkä tyyppisissä kaavoissa niitä voidaan käyttää.
- **Asetuksen liitteisiin 1 ja 2 tulisivat koodiarvot sekä koodin nimi suomeksi ja ruotsiksi.**

Kaavamääräyskokoelma

- Liitteestä 3 eli kaavamääräyskokoelmasta kävisi ilmi
 1. kaavakohteen geometria
 2. Kaavakohteen ja siihen liittyvän kaavamääräyksen esitystapa eli visualisointi kaavakartalla (ent. kaavamerkintä) *sisältäen* kaavamääräysryhmän kirjaintunnuksen
 3. kaavakohteeseen liitettävän kaavamääräysryhmän eli tietomallimuotoisen kaavamääräyksen otsikko (ent. merkinnän selite)
 4. tietomallimuotoiseen kaavamääräykseen sisältyvät kaavamääräyskoodit eli kaavamääräysryhmään sisältyvät **kaavamääräyslaji-koodit** ja mahdolliset **lisätiedonlaji-koodit**.

Geometria	Esitystapa	Kaavamääräyksen otsikko	Kaavamääräyslaji	Lisätiedonlaji
Alue	A	Asuinrakennusten alue.	Asumisen alue	Pääkäyttötarkoitus
Alue	AL	Asuin-, liike- ja toimisto- rakennusten alue.	Asumisen alue	Pääkäyttötarkoitus
			Liikerakennusten alue	Pääkäyttötarkoitus
			Toimistorakennusten alue	Pääkäyttötarkoitus
Alue	PY	Julkisten palvelu- rakennusten alue.	Palvelujen alue	Pääkäyttötarkoitus; Varattu yleiseen käyttöön

Katja-asetuksen sidosryhmäyhteistyö

- Katja-asetuksen valmistelun etenemisestä tiedotetaan [hankeikkunan](#) sivuilla sekä Ryhti-infoissa ja uutiskirjeissä. Hankkeelle asetettu yleinen tavoiteaikataulu:
 - 5/2023 Ympäristöministeriön asetusten valmistelua koskeva hanke käynnistetty
 - 6-7/2023 Valmistelu virkamiestyönä
 - 8/2023 Vuorovaikutustilaisuudet sidosryhmien kanssa (sidosryhmätilaisuus ja neljä virtuaalityöpajaa)
 - **10-11/2023 Lausuntokierros**
 - **12/2023 Asetuksen hyväksyminen**
 - **1.1.2024 Asetuksen voimaantulo**
- Pidetyt sidosryhmätilaisuudet:
 - 7.8. keskustelutilaisuus KAATIO-hankkeen edustajien, SYKE:n ja YM:n kanssa
 - 16.8. yleinen sidosryhmätilaisuus asetusten valmistelusta
 - 22.-25.8. työpajasarja, jolla kerätään sidosryhmien kommentteja asetusten valmistelun tueksi
 - Ota kantaa –kysely Katja-asetusten liitteiden sisällöstä 18.8.-15.9.2023
 - 8.9. keskustelutilaisuus kuntaliiton ja YM:n välillä

Sanastotyö: [Kaavatietomallin sanasto](#)
kommentoitavana Ota kantaa –
palvelussa 9.10.2023 asti

Pysyvät yksilöivät alueidenkäytön tunnukset

27.9.2023

Erityisasiantuntija Jaakko Rastas
Ympäristöministeriö

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Alueidenkäytön tietojen pysyvät yksilöivät tunnukset

- Ryhti-laki 6 §:
 - Suomen ympäristökeskuksen on annettava alueidenkäytön tiedoille pysyvä yksilöivä tunnus
 - Pysyvä yksilöivä tunnus annetaan, kun tiedot toimitetaan ensimmäistä kertaa rakennetun ympäristön tietojärjestelmään, eli Ryhtiin.
- Asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tunnusten muodostamisesta

Asetus

- Voimaan 1.1.2024
- Säädetään tunnusten muodostamisesta.
- Valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä.
- Tunnus annettaisiin tiedolle, ei tiedon osalle.
- Asemakaavalle annettaisiin sen kaikissa vaiheissa vain yksi tunnus. Asemakaavan osille ei lähtökohtaisesti annettaisi erillisiä tunnuksia.

Miten tunnus muodostuu?

- Tunnus muodostuisi kaksikirjaimisesta etuliitteestä, väliviivasta sekä kuusinumeroisesta numerosarjasta.
- Tiedon tyyppi määrittäisi käytettävät kirjaimet.
- Tunnus olisi esimerkiksi:
 - AK-100254 kun kyse on asemakaavasta tai
 - YK-533824 kun kyse on yleiskaavasta.
- Tunnukset eivät olisi kunta- tai maakuntasidonnaisia.

Miten valmistelu jatkuu?

- Asetus on tarkoitus antaa lausunnoille tämän syksyn aikana.
 - Lausuntoaika on 6 viikkoa.
- Palautetta voi antaa ennen lausuntoa sähköpostitse.

Välituloksia kulttuuriympäristötietojen esiselvitystyöstä

Ilpo Tammi, Ubigu Oy
Ryhti-Info
27.9.2023

Ubigu Oy

Työn sisältö

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän vuonna 2023 alkanut toteutus jakaantuu alueidenkäytön suunnitelmien ja rakennusten tietovarantoihin, sekä näiden tiedonkäsittely- ja välitysratkaisuihin.

Järjestelmän kehityksen tiekartan mukaisesti nyt tutkitaan kolmannen, kulttuuriympäristötietoja koskevan tietovarannon kehittämistä osaksi kokonaisuutta. Tämä on myös eri hallinnonalojen välillä ilmaistu tahtotila. Esiselvitystyössä laaditaan:

- Nyky- ja tavoitetilan prosessien kuvaaminen ja dokumentointi
- Käyttötapausten tunnistaminen ja kuvaaminen
- Nyky- ja tavoitetilan kustannushyötyanalyysit yhteenvetoiheen
- Tietovarannon ylläpito ja tukiorganisaation mallin ja vastuiden määrittely

Kulttuuriympäristö?

Kulttuuriympäristö on kulttuuria sekä ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta ilmentävä ympäristö. Kulttuuriympäristöjä syntyy ja ne muotoutuvat ihmisen toiminnan seurauksena.

Niihin voidaan lukea kuuluvaksi rakennettujen kulttuuriympäristöjen lisäksi esimerkiksi kiinteät muinaisjäännökset, muut eri-ikäiset arkeologiset kohteet, kulttuurimaisemat ja perinnebiotoopit.

Rakennettu kulttuuriympäristö on kulttuuriympäristöä, joka muodostuu rakennuksista, rakennelmista ja rakennetuista alueilta sekä niiden suhteista toisiinsa ja ympäristöönsä.

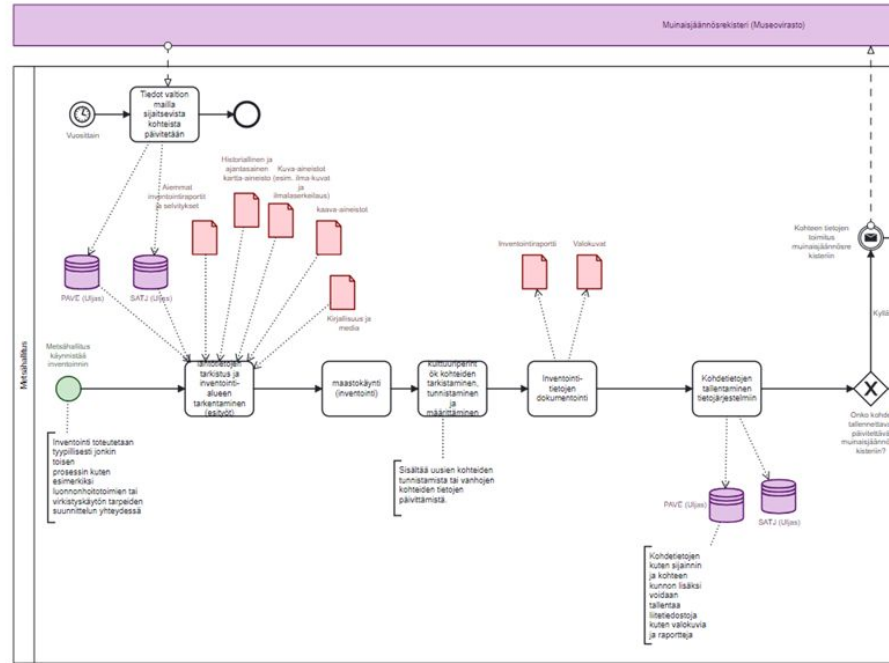
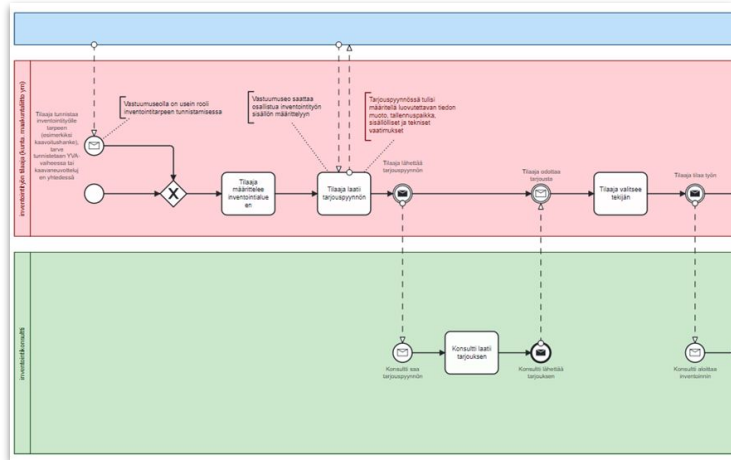
Aikataulu

Kuukausi (2023)	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
Nykytilan kuvaus										
Tavoitetilan kuvaus										
Käyttötapausten kuvaus										
Kustannushyötyanalyysi										
Ylläpito- ja tukiorg. malli										
Työpajat										

Prosessit

Noin 30 tunnistettua tietovarantoja / tiedontuotannonprosessia lähtökohtana

Käyttäjätarinat ja nykytilan haasteet

Toukokuussa 1. Työpaja:
Osallistujia noin 90, erilaisilla taustoilla (mm. museot, maakuntaliitot, ELYt, järjestöt).

- Kulttuuriympäristötietojen tunnistaminen
- Käyttäjätarinat
- Haasteet

Ohjeistus (Miro-aiheita)

Käyttäjätarina

Ryhmä Arkeologinen kulttuuriperintö

Käyttäjätarinat

Käyttäjätarinat ja nykytilan haasteet

149 käyttäjätarinaa tunnistettu.
Näistä 65 arviointiin erityisesti
Ryhti-järjestelmään liittyväksi.

Käyttäjätarinoiden perusteella
10 keskeisintä tunnistettua
tietotarvetta:

1. Aiemmat selvitykset / inventoinnit
2. Kohteen suojelustatus (onko, miten, milloin, miksi)
3. Rakennuksen historiatiedot
4. Paikka-tietoon linkitetyt arvotiedot
5. Kaavatiedot kohteessa
6. Rakennuksen ominaispiirteet
7. Muinaisjäännökset
8. Rakennuksen nykytila / kunto
9. Verrokki-kohteiden tiedot / haku
10. Ajantasaisin inventointitieto

Käyttäjätarinat ja nykytilan haasteet

Työskenneltiin kolmessa ryhmässä (arkeologinen perintö, maankäyttö, rakennusperintö), joissa haasteita tunnistettiin käyttäjätarinoihin liittyviin toimintaprosesseihin pohjautuen:

Tiedon ajantasaisuus	Tiedon ensisijaisuuden tunnistaminen	Tiedon oikeellisuus	Tiedon saatavuus	Tiedon yhteentoimivuus
Ajantasaisuuden arviointi haastavaa	Ensisijaista tietoa ei määritelty; hierarkkisuus puuttuu metatiedoista	Virheet digitoinnin yhteydessä	Käyttöoikeuden rajoitukset; ei pääsyä tietolähteisiin	Ei noudateta sovittua terminologiaa tai tietomallia
Ylläpidon puute; epäjärjestelmällinen päivittäminen	Tiedontuottaja ei näy tiedonsiirroissa	Paikkatietojen epätarkkuus ja virheet; virheelliset aluerajaukset	Tietojen hajanaisuus eri järjestelmissä; erilaiset ohjeistukset	Ei riittävää osaamista inventoinnissa
Tiedontuotannon ajankohta epäselvä; päivitysten ajankohta epäselvä	Samasta kohteesta useassa järjestelmässä eri tavoin tallennettua tietoa	Tietosisällön puutteellisuus (puuttuvia tai epäselviä tietoja)	Tieto ei liiku eri toimijoiden välillä	Ei tehdä yhteistyötä tiedon tuotannon suunnittelussa/ toteutuksessa
Liian harva päivitysväli	Epäselvää, mikä tieto on luotettavinta	Inventointituloksiin liittyvät epäselvyydet ja ristiriitaisuudet	Tietojen puutteellinen digitointi tai vajavainen arkistointi	Eri järjestelmien, kuten karttapalveluiden, välillä merkittäviä eroja, eroja myös käytännöissä

Taloudelliset ja laadulliset hyödyt

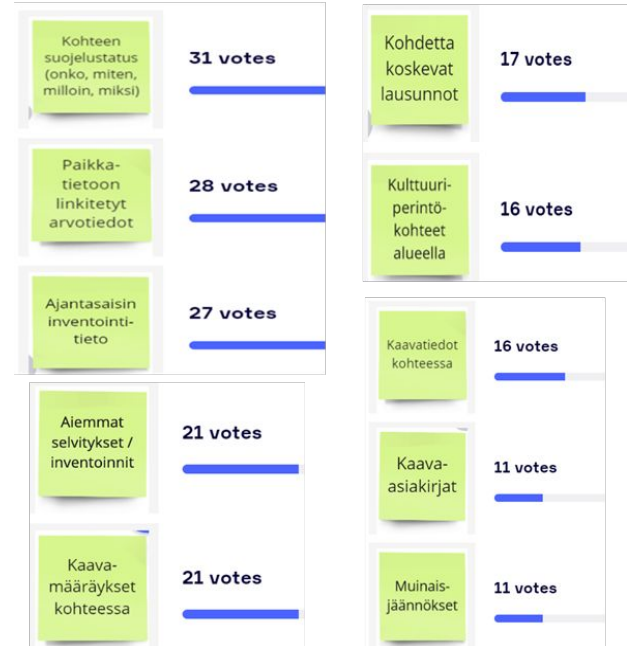
Työpajassa jälleen runsas osanotto. Osallistujia noin 75 erilaisilla taustoilla (mm. museot, maakuntaliitot, ELYt, kunnat, yksityiset konsultit).

Työskenneltiin kahden teeman ympärillä:

- Taloudelliset hyödyt
- Laadulliset hyödyt

TOP 10 tietotarpeet →

“Kartalta kohteesta tai piirtämäni aluerajauksen avulla / vapaahauulla / tunnisten perusteella saan Ryhti-järjestelmän käyttöliittymästä pääsyn tietoon X

Taloudelliset hyödyt

Työajan säästö

- Yleinen työaikasäästö
- Tiedonhakuun käytetyn ajan vähentyminen
- Tiedon tarkistamiseen käytetyn ajan vähentyminen
- Tietojen käsittelyyn ja yhdistämiseen käytetty aika vähenee
- Tietopyyntöihin vastaamiseen käytetty aika vähenee
- Päällekkäisen työn väheneminen
- Rakennus- ja infrahankkeiden suunnittelun nopeutuminen

Säästöt kustannuksissa ja prosesseissa

- Säästöt inventointien kustannuksissa
- Tiedon käyttäminen oikea-aikaisesti prosessissa
- Hankkeiden suunnittelun ja valmistelun tehostuminen
- Tarkempi suunnittelu (säästöt toteutuksessa)
- Virheiden välttäminen; Jälkikustannusten muodostumisen estyminen
- Viivästysten väheneminen (hankkeissa)
- Prosessien ja käsittelyaikojen nopeutuminen
- Järjestelmäkustannukset

Sekä

- Kulttuuriympäristöarvojen säilyminen
- Kulttuuriympäristön liiketoimintahyödyt

Laadulliset hyödyt

Tietoon liittyvät näkökulmat

- tiedon yhtenäistyminen
- tietojen löydettävyys paranee,
- tiedon (ja päätöksenteon) avoimuus ja läpinäkyvyys paranee,
- tiedon luotettavuuden parantuminen,
- tieto saatavilla tasa-arvoisesti,
- tiedonhallinnan yhtenäistäminen,
- valtakunnallisesti yhtenäiset käytännöt tietojen keräämiseen ja tallentamiseen

Hallinnolliset ja toiminnalliset prosessit

- siiloutumisen väheneminen ja poikkihallinnollisuus; hallinnon raja-aitojen kaventuminen,
- käytäntöjen yhdenmukaistuminen kansallisesti,
- päällekkäisten tehtävien vähentyminen,
- viranomaistoiminnan luotettavuuden parantuminen,
- käsittelyajat esim. lupahakemuksissa nopeutuvat,
- työajan/ panoksen käyttö mielekkäämmin ja järkevämmiin (esim. asian valmisteluun ennemmin kuin tiedon etsimiseen),
- vanhentuneista järjestelmistä luopuminen

Sekä

- Kulttuuriympäristön suojelu
- Paikallisidentiteetin vahvistuminen

OtaKantaa-kysely

27.9. - 18.10. 2023

<https://www.otakantaa.fi/fi/hankkeet/936>

Kiitos!

Paikkatietoyhteiskunnan rakentajat

Järjestelmät keskustelevaan yhteistyöllä

Erityisasiantuntija Jemina Suikki, ympäristöministeriö
Projektipäällikkö Henrik Saari, Syke

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Yhteiskehittäminen ja kumppanitestaukset

- Mukaan haki 16 kuntaa, yksi hakemus myös maakuntien liitoilta.
- Haettu avustusmäärä noin 7 m€. YM avustaa tänä vuonna 2,88 m€.
- Valinnat julkistetaan lokakuussa.
- Tavoitteena saada käyntiin eri järjestelmien kehitys, kerätä havaintoja ja palautetta sekä testata järjestelmien välistä toimintaa.
- Yksi avustushaun valintakriteereistä on se, että eri järjestelmät saadaan kattavasti mukaan.

Kumppanitestauksen periaatteita

- Muut kunnat voivat ottaa maksutta käyttöön uudet kehittävät toiminnallisuudet tai ohjelmistoversiot.
- Etenemisestä viestitään Ryhti-uutiskirjeessä ja -verkkosivustolla.
- Kehitys- ja testaustyö ajoittuu syksystä 2023 kevättalveen 2025.

Vielä lopuksi

- Merkitse jo kalenteriin: rakennetun ympäristön digipäivä 12.12.
- Ajankohtaisista asioista tietoa Ryhti-muutostuen ajankohtaiset tilaisuuksista. Kesto 30 min, 28.9., 26.10. ja 30.11.
- Infotilaisuus kaavoituksen konsulttiyrityksille 5.10. klo 13–15
- Mikä muuttuu tiedonhallinnassa 7.11.